

Meddelelser fra Selskabet

BELLMAN

I DANMARK

Nr. 87 december 2015

BELLMAN 275 år

TØM NU DIT GLAS

se Døden på dig venter

Nye vinkler på Bellman

REDIGERET AF PER OLSEN, RANDI LARSEN & HANS LUNDSTEEN

Skrifter udgivet af Selskabet Bellman i Danmark bind 7

Forlaget Spring

Sant va dä

- at Carl Michael Bellman fejredes 275 år efter hans fødsel, og lægger man *Fredmans Epistlar* i 225-året til, så er det et meget rundt halvt årtusind. Er det ikke ligeegyldigt når værket er eviggyldigt? Vist så, i den forstand at vi jo fejrer ophavsmand og værk hvert år.

Ikke desto mindre: 2015 har fået en særlig karakter. Selskabet har sat særlige kræfter ind, også overanstrengt vor økonomiske formåen, og det på trods af fondes usædvanlige ofervilje i årets anledning.

Årsmødets historiske gennemgang af virkningerne på kunst og litteratur, især i Danmark og Sverige. Digtkonkurrencen. Bellmandagen i Store Kapel. Deltagelsen i den danske klassikerdag på Gentofte Bibliotek med lyskaster på Sophus Claussen. Bogudgivelsen. Omtaler af digteren i en række blade fra forfatterforeningens til Det Poetiske Bureaus og med de svenske litterære selskabers *Parnass*' særnummer som et højdepunkt.

Det ekstraordinært store antal nye medlemmer vi med glæde har hilst velkommen i det gode selskab; de har på en særlig måde markeret jubilæumsåret.

275-året er i særlig grad blevet benyttet til at opfylde Vedtægternes §2: *at fremme interessen for Carl Michael Bellman i Danmark*. Styrelsens udvalg, det for Bellmandagen og det for skriftserien har ydet imponerende bi-

drag til markeringen. *Tøm nu dit glas*, kunne det hedde, som i Fredmans Epistel nr. 30 og på omslaget af Skriftseriens bind nr. 7, og tøm det, når du læser dette, for medlemmerne af Bellmandagsudvalget: Henrik Bøggild, Jarl Forsman, Dorte Koksang Jepsen og Karen Nordentoft, og skænk så ét til op for bogredaktionen: Randi Larsen, Hans Lundsteen og Per Olsen.

Thi det må man vide: det er ikke det rene driveri at sidde i styrelsen i dette selskab og varetage medlemmernes interesse i udvalgene.

OBS! OBS! OBS!

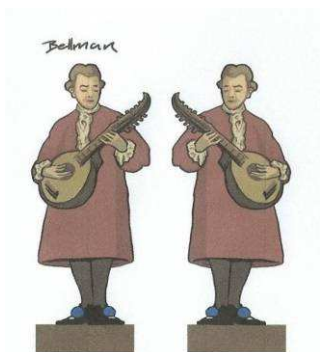
Dagbladsjournalister og reklamefolk plejer at bruge den grafiske råber: **OBS!** Vi beder vore læsere observere

- at Selskabet afholder årsmøde torsdag den 4. februar 2016 kl. 17.00 på Sveriges Ambassade.

- på generalforsamlingens dagsorden indeholder pkt.8 *forslag fra andre medlemmer* (nemlig andre end styrelsens). Eventuelle forslag bedes indsendt inden den 4. januar 2016.

- Selskabet appellerer til medlemmer med interesse for penge og det at holde regnskab om at give sig til kende over for formanden personligt eller på telefon 45 89 36 35 eller på mail: kirsoeren@pc.dk.

Med dette blad følger en opkrævning af kontingent for 2016 og et girokort.

Bellman selv og Selskabets muse ønsker Selskabets medlemmer og venner glædelig jul og godt nytår

Figurer fra dukketeaterforestillingen Bellman 275 tegnet af animationskunstneren Søren Schjødt Sehested, velvilligt stillet til rådighed af Peter Leth Christiansen.

Per Olsen: *Bellman for begyndere, eller:* 11 spørgsmål til professoren – og et Ps.

Den nye Bellmanbog på BogForum (stand C4 006) søndag den 8. november 2015. Der er tale om en redigeret (efter hukommelsen) og udvidet udgave af interviewet, samt svar på nogle spørgsmål (6-11), som der ikke blev tid til. Spørgsmål fra Michael Kamp (Forlaget Spring) og svar fra Per Olsen (SBiD).

1. Den nye bog *Tøm nu dit glas, se Døden på dig venter* er jo en del af *Selskabet Bellman i Danmarks Skriftserie*. Kan du kort ridse op: Bellman – han er jo svensker fra sidst i 1700-tallet – hvorfor har man sådant et selskab i Danmark? SBiD er blot et af de o. 60 litterære selskaber i Danmark, hvoraf o. 15 er udenlandske forfattere (bl.a. Dickens, Joyce, Thoman Mann, Poe, Proust og Shakespeare). Det blev stiftet 18. november 1993 af en flok Bellmanentusiaster, hvoraf flere stadig er styrelsesmedlemmer i dag. Hvorfor? Fordi man ville udbrede kendskabet til denne fremragende svenske poet og visedigter Carl Michael Bellman. Man gik i gang med at etablere Skriftserien, et medlemsblad samt udgivelsen af dobbelt-cd'en Bellman i Dan-

mark. Arbejdet blev fulgt op af konferencer, seminarer, symposier og udstillinger i Skandinavien. Læs mere i Meddelelser fra Selskabet Bellman i Danmark, nr. 79 (2013, s. 2-7).

2. Hvad kan Bellman sige os i dag? Ezra Pound skriver i sin ABC for læsere at "Litteratur er nyheder som FORBLIVER nye", og at "en klassiker er en klassiker på grund af en vis evig og ukuelig friskhed". Fredmans epistlar, som jo kun udgør o. 1/10 af Bellmans samlede skrifter, rummer en sanselig og vital, talesproglig virtuositet og mangfoldighed i indhold og udtryk. Når man følger de retoriske

figurer, troper og klangspor i epistlerne, vil man kunne se og høre hvordan Bellman håndterer tilværelsens grundlæggende forskelle. Så er der digtenes poesi og musikalitet samt deres syrede og mangfoldige persongalleri, som alt i alt betyder en hedonistisk, en livsnydende, men illusionsløs litteratur. Den kunne vor tids nypuritanisme, politiske korrekthed, selvudviklere og selvhjælps- og mindfulness-industri lære meget af. Viserne fremstiller menneskers erfaring med verden, tilbyder en åbenhed over for verden ved bl.a. at vise, at der er en verden uden for jegets narcissistiske navle. Jeg er sikker på, at en Svante og en selvdestruktiv rapper som fx Niarn ville føle sig godt hjemme i Bellmans tekstunivers

3. "Drick ur dit glas, se Döden på dig väntar" (FE 30) er den svenske originaltitel på bogen. Første halvdel af udsagnet er, isoleret set, en lystig opfordring, mens anden del er dybt melankolsk. Vil du kommentere det? Hos Bellman er glassene altid $\frac{1}{2}$ fyldte, aldrig $\frac{1}{2}$ tomme. Han medtænker altid døden og gengiver således et helt liv, og i FE 43 skriver han – her i Leif Bohns danske oversættelse: "selv i kærlighedens time/høres dødens klokke kime." Stockholm havde på Bellmans tid o. 70.000 indbyggere og o. 700 værtshuse (det må være lidt at la Ålborg!). I hele Sverige var der o. 1500 private hjemmebrænderier, så der var mange muligheder for at dø af druk. I FE 48 om "Ulla Winblads hjemrejse fra Hessingen i Mälaren" (str. 13) peger Fredman på Salpetersyderiet, der brugte de prostituerede til straffearbejde: "Og dér Ulla [ludderer Ulla Winblad], - drilleri! vil engang Du ende." – altså som tugthusfange (jf. William Hogarths kob-

berstikserie A Harlot's Progress, En skøges levned (1732) og John Gays The Beggar's Opera, Tiggerens Opera (1728)); modstykket til fremstillingen af denne mulige sociale deroute er de franske hyrde- og rokokomalere Watteau, Boucher og Fragonards "fêtes galantes". Og i str. 14 henviser Fredman til "Lazarus' palads" (dvs. lazarettet, hospitalet), hvor Movitz er i fare for at ende – hvis ikke han styrer sin umådeholdne sexlyst: "pas for pokker dog på dig/selv i elskovsstunden."; han risikerer nemlig at få syfilis og dermed ende på lazarettet. Således smugler Bellman en indirekte social indignation ind i fremstillingen.

4. På bagsideteksten skriver du om "bakkanalske udskjelser". Hvordan forholder det bakkanalske eller dionysiske sig til det apollinske? Der er hos Bellman ikke tale om en modsætning eller spaltning – som hos Nietzsche – mellem drift eller libido og bevidsthed eller rationalitet. Hos Bellman er der tale om en fusion, en helhed af tilværelsens sanselige sider (livsdyrkelse) og digtning og musik. Den kristne treenighed Gud, Kristus og Helligånden er i epistlerne parodisk erstattet af den hedenske Bacchus, Venus og Apollon – repræsentanter for vin, kærlighed og digtning & indsigt.

5. Bogens undertitel er ”Nye vinkler på Bellman”, hvad er de nye vinkler i forhold til Bellmanforskningen? *Det korte svar er, at den tidlige forskning var optaget af partikulære særinteresser, dele i stedet for helheder, liv (forfatteren) fremfor værkerne (fortælleren) og filologi fremfor semantik. De seneste årtier har man søgt at se Bellmans forfatterskab i større gennemæssige, tematiske og kulturelle kontekster, eksempelvis parodien (Kjellén, 1971), drikkevisen (Fehrman, 1977 og 1994), epistlerne (Haugen, 2004), receptionen i 1800-tallet (Stenström, 2009), hofdigteren Bellman (Nell, 2011), ordensretorikken og Bacchi Orden (Lind, 2014), og nu SBiDs Tøm nu dit glas, se Døden på dig venter, hvor vi har prøvet at fjerne spindelvævet fra forfatterskabet. Forsøg på samle(n)de fremstillinger er Austin (1967), Huldén (1994), Landen (2008), og især Lönnroth (2005). Selv registrering af Bellman-indspilninger (Nilsson, 1992) er det blevet til.*

6. Hvad er de særlige, bellmanske temaer, hvad skriver han om? *Han skriver om de tidligere nævnte temaer: kærlighed & erotik, sang & dans, vin & druk, liv & død og digtning & musik. Et stykke hen ad vejen skriver hans danske samtidige, Johs. Ewald (Levnet og Meeninger) om det samme. Man kunne måske overordnet sammenfatte disse temaer i det baudelaire udsagn Enivrez-vous, Berus Jer!, med efterfølgende ophold i Les paradis artificiels, Det kunstige Paradis – uden sammenligning i øvrigt! Epistlernes figurer beruser sig ved druk, erotik, musik og ved at digte. De erotiske skildringer er både direkte sanselige; fx kom den mere tamme FE 72 med i førsteudgaven fra*

1790 i stedet for det bortcensurerede, oprindelige, dampende samlejedit FE 28:

*”Men ak, madrassen sprak,
mit lårbæn, himmel, ak!
læg blot fiolen, Movitz, hav tak”.*

Og de kan være mere indirekte, som fx i pastoralens smilende rokokolandskaber: ”Som var hun en hyrdinde klædt til fest” (FE 80), ”Hvile ved denne kilde” (FE 82) og ”Sommerfugledans på Haga” (FS 64). Samt i symbolsk form, som i fx FE 71: ”Ulla! min Ulla! säj får jag dig knulla”, hvor hesten bliver et driftssymbol:

*”Nu ledes hesten i spiltov, min Ulla,
vrinskende, stampende, i galop.
Snart her fra stalddøren op mod dit vindue
knejsende løfter den hovedet op.
Ved dine øjnes varme blikke
flammer naturen som et bål”.*

7. Fredman er blevet kaldt en ”konferencier” eller på svensk en ”estrådör”. Hvordan kommer det konkret til udtryk i epistlerne? *Med et moderne udtryk kunne man kalde Fredman” en tv-vært”, en performer eller en Stand Upper. Ældre mennesker kunne måske finde på at sammenligne ham med prof. Tribini på Dyrehavsbakken nord for København i 1950erne. I fx FE 9 beskriver Fredman hvad der foregår i værtshuset; han præsenterer begivenhederne, men deltager ikke selv i dem, han bevæger sig frit i tid og rum, og han bevarer overblikket over handlingen, forløbet og kommenterer situationerne med de involverede personer: Fader Berg, Jomfru Lone, Jergen Puckel, Ulrikke og Lotte, mens de foregår; vi oplever begivenhederne gennem fortælleren Fredmans øjne og ører. Han*

iscenesætter, orkestrerer, observerer detaljer ved deltagerne:

*"Panden er bulet, se næse-flængen;
han spytter på skruen,
klimprer på strengen";*

og han kommenterer og vurderer:

"han sig forvilder, triller sig bort" og in-formerer tilhøreren/læseren: røde bånd i sko 'ne/nye strømper, himmelblå!; han forbinder de enkelte situationer og samler de "impressionistiske" øjebliksbilleder til en helhed, og henvender sig som en anden tribuneheldt direkte til de implicerede personer: "ret din ryg, Ulrikke", "Drik, Fader Berg", "dans nu, brug viften, løb så og spring", "Hej mine piger, løft op i kjolen,/dans nu og le", "Hør, Fader Berg". Bellman skaber situationer, der ses, høres, lugtes, smages og ikke mindst føles, mens begivenhederne udspilles for øjnene af os. Eller med Gunnar Ekelöfs ord: "Huvudsaken är konstnärsskapet, diktarens eget friska och obefläckade öga och öra". Imperativerne "se", "ret din ryg", "Drik", "dans nu", "Hør" er med til at forstærke følelsen af direkte nærvær og intensitet på kroen. Intet under, at Fredman – som den alvidende eller olympiske fortæller han er – kan slutte digtet med ordene: "Her er alting,/Her er jeg."

8. Du skriver på bagsiden af bogen, at epistlernes persongalleri består af "brogede og skæve eksistenser", hvad mener du med det? 1700-tallet betegner en overgang mellem aristokratisk og borgerlig kultur, og selvom han er systemets mand (adels- og enevældens; jf. den panegyriske skålsang "Gustafs Skål" ved kongens kup i 1772: "Kära Bröder,/Drickom Gustafs skål!/Hjertat blöder/Vid det föremål/Se regerings-roret/

Vefvas in i floret"), så udgøres hans persongalleri af personer fra det lavere, proletariserede borgerskab. Bellman beskriver umulige, uforbederlige, usle, forhorede, syfilitiske, marginaliserede og deklasserede eksistenser – ludere, lom-metyve og plattenslagere – som han havde set i sin barndom på Söder i Stockholm. Det var en tid med moralsk opløsning, politisk korruption og økonomisk ruin. Men han forstår disse psykisk og socialt skæve eksistenser som mennesker og omfatter dem med megen empati, humor og sensualisme, med en bizar humor som lader den enkelte figur og situation vokse til rabelaiske dimensioner. Disse skæve eksistenser, som hæmningsløst slukker deres seksuelle og alkoholiske begær, stiger i epistlerne ud af deres banale hverdagsmiljø og bliver halvt mytologiske figurer. Det sidste har noget at gøre med den parodiske teknik, Bellman anvender.

9. Ja, hvordan forholder det sig med parodierne, han skriver jo på flere planer? En parodi er en aktiv transformation af en tekst, som ved forvrængning og overdrivelse fremkalder latterliggørelse og fornøjelse. Lidt mere præcist kan man, med den franske litteraturforsker Gérard Genette sige, at en parodi er enhver relation mellem en tidligere tekst A ("hypotekst") og en aktuelt foreliggende tekst B ("hypertekst"). Fx er Odysseen en hypotekst, mens Æneiden og Joyces Ulysses er hypertekster. NT er en hypotekst, mens Fredmans epistlar er en hypertekst. Parodien er en måde at drille de litterære blæserøve på. Den har siden de græske tragedier humpet i hælene på den høje litteratur – jo højere jo bedre, og jo lavere jo bedre; et dansk samtidigt eksem-

pel er Johan Herman Wessels parodikomedie *Kierlighed uden Strømper* (1772), rettet mod den fransk-klassiske tragedie. I epistlerne ville Bellman bevare den højtidelige bibelstil fra Paulus' epistler i en miljørealistisk skildring af det "moderne" Stockholmliv, som tidens bohømer og hippier levede det på gaderne, i værtshusene, i sengen eller i den frie natur. Det "lave" (epistlernes figurgalleri) ophøjes til en "sakral" status ved, parodisk, at sammenlignes med det "høje" (salmen eller Paulus' epistler). Således fremstår Fredman, ved at låne formuleringer fra Paulus, som en helgen, blot i et "lavt" miljø. Salmens "høje" stil trækkes ned på drikkevisens "lave" stilniveau. Der ved opstår en flerstemmighed, et vekselspil, en dialog, hvis effekt skyldes sammenstødet mellem de to stillejer. De socialt marginaliserede typer skildres som guder. I flere epistler fremstilles Fredman og hans drikkebrødre som Bacchushelte, Ulla Winblad og Cajsa Lisa som kærlighedsgudinder, fx i FE 7, hvor ludderen Ulla Winblad iscenesættes som en vestalinde (dvs. præstinde) i den romerske mytologi – som netop var pålagt strengt cølibat – i parodisk modsætning til den seksuelt overophedede "virkelige" Ulla. Bellman benyttede ofte melodier fra Händels pompøse barokarier, brugte altså formelt en højtprofileret genre, operaen, på en lavtprofileret genre, drikkevisen; og han udskifter barokoperaens højstemte, mytologiske persongalleri og tema med psykisk og socialt marginaliserede figurer og et tema, der principielt handler om det samme, men unægtelig på en anden måde: "Drikke, bumle,/med piger tumle/er hvad Sankte Fredman lær'".

10. Du skriver også at *Fredmans epistlar* (1790) er en klassiker og tilhører verdenslitteraturen. Men hvorfor er han så fremragende en lyriker? Som udgangspunkt vil jeg anføre et par kriterier: Goethes var langtidsholdbar kvalitet; Mark Twains var "A book which people praise and don't read". I Bellmans tilfælde er det første, men ikke det sidste, rigtigt; T.S. Eliot taler om at møde klassikeren med fordomsfrihed, og Ezra Pound, som nævnt, at "Den er en klassiker på grund af en vis evig og ukuelig friskhed." For mig hænger det på indholdssiden sammen med de tidligere nævnte temaer, altså dette at epistlerne handler om menneskelige, eksistentielle grundvilkår – og de bliver aldrig uaktuelle eller umoderne. Ligesom de haikudigte, som næsten samtidig blev skrevet på den anden side af jordkloden – for ikke at tale om de mange andre, store europæiske forfatterskaber. For mig handler visernes udtrykside om deres store sproglige og retoriske register – Bellmans sprog er på én gang både enkelt og kompleks. Han har et stort ordforråd og en alsidig formuleringsevne. Epistlernes og sangenes konkrete, krasse og "realistiske" talesprog, den imponerende rimføring (følg fx rime i FE 35: "Angående den smukke og hendes ubestandighed"). Teksterne har en polyfon, flerstemmig karakter; forfatteren fortæller ikke med én, men med flere, ofte indbyrdes uforenelige stemmer; desuden Bellmans musikalsk-poetiske teknik: "Aldrig før var skjaldekunst og tonekunst mere søsterligt forenede (...) disse vers (...) er smeltet sammen til én skønhed", skriver smagsdommer Johan Henric Kellgren, datidens selvpromoverende Adrian Hughes, i forordet til før-

steudgaven i 1790, men teksterne tåler netop også nærlæsning i deres egen lyriske ret. Og, som nævnt, Bellmans suveræne paroditeknik.

11. Bellman i 1700-tallets stilepoker, mellem senbarok og førromantik? Receptionen i Danmark? *Ja, her må jeg nøjes med at henvise til forordet i Tøm nu dit glas.*

12. *PS.: al suveræn litteratur, herunder Bellmans, er ikke en privat sutteklud. Fyr din coach og læs epistlernes fantastiske, brogede, verdensvendte og illusionsløse litteratur (jf. pkt. 2)!*

Fra bogmessen 2015

Søndag den 8. november skinnede solen fra en skyfri himmel, medens det blæste så kraftigt, at de hvide vimpler foran Bellacentret blafrede voldsomt. En lind strøm af gæster gik til og fra Bogmessen, der indenfor havde hele gulvområdet dækket med i hundredevis af stande.

Klokken 14 interviewede Michael

Kamp fra forlaget Spring næstformanden for SBiD Per Olsen, i anledning af selskabets nyudgivelse *Tøm nu dit glas-nye vinkler på Carl Michael Bellmans værk*. Men først sang Michael Kamp *Ulla min Ulla* som bragte os i en god stemning, så lektor mag. art. Per Olsen kunne starte med at introducere SBiD og dets formålsparagraf, der førte lige frem til dette værk nummer syv i skriftserien. Artiklerne er bredt orienteret, men fremdrager også ukendte sider af digtergeniet. Per Olsen kom også ind på de ændringer, der er sket in-

denfor forskningen omkring Bellman, hvor man er skiftet fra at granske små detaljer i digtene, til at betragte skjalden i en større sammenhæng, som samfundsrevser i tiden.

Bogen er produceret af forlaget Spring, i samarbejde med udvalgets medlemmer Per Olsen, Randi Larsen og Hans Lundsteen.

For de tilhørere, som ikke kendte vor digter, omtalte næstformanden Carl Michaels liv i korte træk, og karakteriserede ham som en performer, der kunne minde om en blanding af professor Tribini og Dan Turell. Alt sammen kædet sammen med stor sanselighed. Så fik vi det sat på plads. Michael Kamp sluttede af med at synge resten af Fredmans epistel nr. 71 *Til Ulla i fenstret på Fiskartorpet, middagstiden, en sommardag* også kendt som *Ulla min Ulla*, og så bød han og partneren Marianne på et glas rødvin, dog uden pimplinelle.

Georg Amsinck

Michael Kamp fra forlaget Spring synger Bellman

Jesper Svenbro: Apollon og Dafne

Som afrunding af Carl Michael Bellmans jubelår bringer vi med digterens venlige tilladelse Søren Sørensens fordanskning af digtet om gammel kærlighed på baggrund af klassisk litteratur og gymnasielæsning. Jesper Svenbro er medlem af *De Aderton*, Svenska Akademien som velvilligt har støttet virksomheden i Selskabet Bellman i Danmark.

Han debuterede som digter i 1966, som doktor i græsk poesi 1976, modtog Bellmanpriset i 2000 og indvalgte i akademiet i 2006.

I vor forestilling bredte parkerne sig i det uendelige.
De junigrønne linde, de junigrønne bøger
blev bare brudt her og der af et værtshus
fra 1700-tallet med figurer
fra Bellmans digte, siddende ved et bord,
syngende deres flaskegrønne sang -
måske en flok skuespillere under indspilning
i dragter fra den tid, under en pause med forfriskninger:
som deres latter genlød mellem stammerne!
Eller af endnu ældre kroer med en Wivallius
foredragende sine bladrige digte
for et mindre selskab af adelsmænd:
hvordan skulle han slippe ud af dette snærende spil?
Et sted også af en folkevis
midt i sit løvsprings stilhed
der hvor fuglefængerer lige er stoppet op, lyttende
efter et raslende blad. Men nede bagest i dette landskab
forfulgte Apollon endnu sin Dafne,
den skønne, altid undflyende, gracile -
var det den af Ovidius erotiserede
lektielæsning som her blev sat i scene
nede bagest i min forestilling?
Det skete jeg læste latinlektier med hende jeg elskede.
Det var sent om foråret eller tidligt på sommeren.
Metamorfoserne har endnu den dag i dag
den bløde kropslighed hun skænkede dem
inden hun forsvandt nede bagest i det grønne,
nede bagest i min forestilling
og efterlod sig nogle bundter af visnede kærestebreve
som jeg bandt sammen med snore
sådan som man gør det nede sydpå med bundter af laurbærblade.
Dem skal jeg aldrig åbne.

Fredmandagen 18 nov. 2015

Endnu engang holdt Selskabet Bellman i Danmark Fredmandagen den 18. november i Möstings hus på Frederiksberg. 40 medlemmer havde tilmeldt sig aftenens arrangement, der startede klokken nitten, og hertil skal lægges bestyrelsesmedlemmerne, der havde holdt møde fra kl 16. Jeg glædede mig over, at også vort associerede bestyrelsesmedlem skuespilleren Nis Bank-Mikkelsen var til stede.

Næstformanden Per Olsen, der var aftenens konferencier, startede med at bede om et minuts stilhed for terrorofrene i Paris, hvorefter han lod Dan Turélls stemme byde velkommen i en lyrisk

monolog, hvor forfatteren på en morsom og underholdende måde hilser alle høj som lav.

Herefter fik formanden Søren Sørensen ordet, hvor han fortalte om det at drive litterære selskaber. Det er

kun for ildsjæle sagde formanden. Vi har i Danmark 56, og der kommer

ét til hvert år, sådan cirka.

Nu kom endelig tredjepræmiemodtageren fra selskabets digtkonkurrence Bue

Nordström på talerstolen, hvor han læste sit eget digt:

Nordströms epistel i denne anledning. En smuk og afdæmpet fremførelse, hvorefter han fik sit diplom af formanden samt den

udlovede præmie. Som svar på formandens tidligere spørgsmål kunne forfatteren oplyse, at han allerede fra begyndelsen havde besluttet sig for *at skrive sig selv ind i teksten.*

Helt passende sang vi Fredmans epistel 30, *Drick ur ditt glas*, akkompagneret af Erik Harbo.

Per Olsen, Randi Larsen og Hans Lundsteen fortalte herefter om redaktionsarbejdet med skriftseriens nye bog *Tøm nu dit glas*. Det fremgik meget tyde-

ligt, at det drejede sig om at holde styr på de små detaljer og i øvrigt om at finde nye forfattere, der var villige til at bidrage med artikler. Per Olsen var den, der kom med ideerne og i øvrigt trak det største læs, forstod vi. Men mon ikke alle har deltaget med et stort arbejde? Jeg lagde mærke til, at alle artikler var oversat til dansk. Det er da en enorm fordel for udbredelsen af bogen i Danmark.

Så kom lektor emeritus Per Erik Ljung fra Sverige og fortalte på fremragende

måde om dansk-svenske litterære forbindelser. Det lyder helt uskyldigt, men vi blev ført og forført igen gennem et litterært univers

af danske og svenske litteraturs tilstedeværelse og arbejder

med som uden Bellman. På svensk såvel som dansk. Vi startede med Søren Kirkegaards sejl-tur over Øresund om sommeren 1835. Og hørte om det berømte tidspunkt, hvor denne forsøger at komme til klarhed over sandheden om sig selv. Her skulle han til Sverige for at finde sig selv i Gud.

Men hvad med Bellmans retning fra Sverige over Øresund til Danmark? Vi ender jo hos Johan Ludvig Heiberg, der excellerede i Vaudeville, ligesom han elskede Bellmans viser. Dem kaldte han også for Vaudeviller, og

helt rigtigt i forhold til dets franske udgangspunkt. Heiberg skrev Vaudevillen *Ulla skal på Bal*, en forestilling, der også kom til Sverige. Lektor Ljung sammenholder det svenske flegma med Heibergs, *lad os få gang i den*, og konkluderer, at der er foregået en påvirkning af Bellmanforståelsen fra begge landes litteratur. Til sidst knytter han en forbindelse mellem Fredman som konferencier og vores nye bog, som han mener er fuldkommen i Bellmans ånd. Og endelig foreslår Ljung, at SBiD ser lidt nærmere på det dionysiske i tilværelsen.

Fra salen nævnes det, at det eneste stykke svensk litteratur, Søren Kirkegaard havde i sit bibliotek var Fredmans Epistlar.

Lis Hanne Bonde fortalte om det at illustre Bellman, hvilket hun har gjort på store silkebannere. Meget medrivende fortalte hun om at skitsere billederne, medens hun lyttede til Bellman i 1989. Hun startede med det erotiske og gik videre til kroerne for senere at fortsætte ud i alle hjørner af Bellmans univers, og man erindrer sig, at Lis Hanne Bonde i efteråret 1998 udstillede sine silkemalerier på Musikhistorisk Museum ved selskabets Bellmanudstilling *Hvila vid denna källa*.

Inden pausen kom Michael Kamp fra forlaget Spring og fortalte om det at udgive Bellman. Det havde været et stort arbejde og taget megen tid at nå til det fine resultat, vi nu ser. Uden fondsmidler kan det ikke lade sig gøre at udgive en bog i en ordentlig kvalitet, slog han fast, og uden gode samarbejdspartnere ikke heller. Forlaget havde brugt de kvalitetsbevidste munke i Jylland til at trykke bo-

gen, og indbindingen blev foretaget i Tyskland for at opnå den bedste finish.

Efter pausen fik vi fornøjelsen af endnu en gang at opleve den svenske trubadur Martin Bagge. Indgangsreplikken var, at han følte sig helt nøgen uden sin Bellman dragt. Det var der nu ingen grund til, for han var særdeles smart klædt på med slanke brune bukser, sort højhalset trøje og en let fløjlsjakke. Han klagede sig med et glimt i øjet over, at en journalist havde kaldt ham for ”Visearkæolog”, og så gik han ellers i gang med at hilse på selskabet ved at synge Ep. 9 *Käraste bröder, systrar och vänner*, der passende slutter med udbruddet *här er jag*. Så sang han Ep. 82 *Vila vid denna källa*. En pastoral sang, som han selv holder meget af for den smukke lyrik, en sang han altid synger.

Herefter blev det glade løjer, da sangeren lagde sig på gulvet for at begynde visen Ep. 23 *Ack, du min moder*. Her fik han lejlighed til at bruge hele følelsesregistret fra dyb selvmedlidenhed til ekstatiske glæde. Og hans stemme gik fra det næsten lydløse til et brølende crescendo. Så kom en meget fin fortolkning af Ep. 81 *Til grällmaker Löfberg*. Det var så fint sunget, at Cornelis Vreeswijks udgave fortonede sig. Martin Bagge og Erik Harbo spillede til fællessangen Ep. 21 *Skyarna tjocknar*, og til sidst sluttede Martin Bagge af med Ep. 72 *Glimmande nymf*, der godt kan ses som en passende godnatsang. Så var aftenens underholdning slut, og gæsterne blev budt på et glas vin af SBiD og bogudvalget.

Den sidste aften i Bellman 275 året sluttede på en passende måde.

Georg Amsinck

Sophus Claussen og Carl Michael Bellman

Foredrag på Hovedbiblioteket i Gentofte

Johan Rosdahl ved pulten

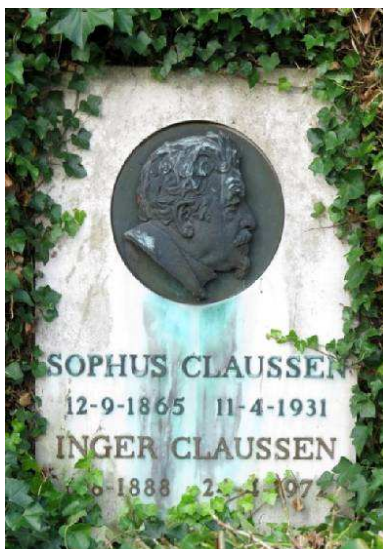
Den smukke Øregårdssal på Gentofte Hovedbibliotek var trekvart fyldt tirsdag aften den 22. september. Tilhørerne var kommet for at høre lektor, mag.art. Johan Rosdahl tale om de to herrer. Klassikerda-

går ind under huden på virkeligheden for at skrive om livets modsætninger, var som Bellman glad for kvinder, men der holder sammenligningen også op. Claussen, der af samtiden blev kaldt "Erotikeren", havde digterisk hang til den autobiografisk kødelige kærlighed, og her er sanseligheden og døden poetiske landmærker. Men hvor Bellman er følsomt og romantisk forelsket i kvinderne, er Sophus Claussen fascineret af de farlige kvinder, her hvor goddag er farvel, og hvor røde læber er dødens ligfarve. En psykolog ville nok mene, at digteren havde en lille smule angst for kvinder, ja at han måske ligefrem hadede dem, omend han aldrig forskertsede sig deres selskab.

Og her kan vi passende citere de to vers hvor Sophus Claussen direkte anvender ord fra Bellman.

gen fejrede 150-året for Sophus Claussens fødsel, og SBiD fejrer 275-året for Bellmans fødsel, men hvad har de to digtere til fælles? Som Johan Rosdahl sagde, det kommer mest til at handle om Sophus Claussen. Hans foredrag, der varede én time, var en pædagogisk og underholdende tour de force, hvor han direkte brugte Claussens digte, til at fortælle om dennes kunstneriske særegenhed. For mig, der kun kendte Sophus Claussen fra digtet Ekbátana og få andre i uddrag, var det berigende at se så mange digte på storskærmen og samtidig høre dem læst op.

Sophus Claussen, der som symbolist,

Friskt Vejr, strofe fire vers 1 og 2.

*De skæreste Jomfruer myrdes,
des sødere Tilgang i Fruernes Ring;
Begge lyrikere taler om "le petit mort"*

Carl Michael Bellman i Fredmans epistel nr. 25. Femte strofe, vers 11 og 12.

*Sjung här om jungfrumord,
om hur en brud bliver gjord,
Og så Sophus Claussen i digtet*

Friskt Vejr, strofe fire vers 1 og 2.

i første linje, men når det kommer til anden linje, er de vidt forskellige. Hvor Bellman taler om den romantiske sammenføring, som gør den måske uskyldige pige til en fuldblods kvinde, så skriver Claussen, at så bliver udbuddet af tilgængelige kvinder øget. Sådan lidt i ånden, som da han lagde sig ud med det etablerede Danmark ved at skrive, og jeg parafaserer: ”Jeg vil hellere kysse 100 kvinder én gang, end én kvinde hundrede gange”. Men hvad var så Sophus Claussens selvforståelse i al den svulstige sensualitet? Det finder vi i ”Afrodites Damp”, hvor han skriver: *jeg ejer evigt ordet, skønt jeg lever kun én dag*. Selvtillid havde han, der levede sine sidste år i det Gentofte, hvor foredraget passende blev holdt, og med lidt diskuterer frem og tilbage kom vi frem til, at han var begravet ved Gentofte Kirke, lige indenfor lågen til højre. I virkeligheden er det et godt stykke indenfor lågen til højre, nede ved det gartnerne kalder bøgefeltet. Her er gravstedet, hvor han ligger med sin veninde Inger Nielsen. Hende han blev gift med på sit dødsleje i april 1931.

Hvis man gerne vil vide mere om Sophus Claussen og hans digtning i relation til Bellman, kan man ikke starte et bedre sted end i en af selskabets egne publikationer, nemlig *Bellman i billed og digt* fra 2010 på side 261 ff.. Her har formanden Søren Sørensen skrevet et indlæg under overskriften *Danske digtere om Bellman i det 20. århundrede*, hvor han analyserer Sophus Claussens digt *Grave*, som blandt andet handler om en ung varm kvindes møde med den kolde statue af Bellman (igen en af Sophus Claussens dobbeltheder), hvis mund hun kysser.

Først på aftenen bød formanden velkommen, og til sidst på aftenen takkede han de implicerede og tilhørerne for at komme og bidrage til aftenens succes. Første fællessang blev sunget efter velkomsten. Fr.e. 2, *Jag älskar de sköna*. Ebba Prins spillede til, og Erik Harbo sang for. De to næste fællessange var Fr.e. 25, *Blåsen nu alla*, og til sidst Søren Sørensens *Sophus Claussens sang ved Bellmans grav*, med melodien fra Fr.e. 81. En meget åndeligt mættende, men god aften.

SMÅNYT ved Søren Sørensen Bellman i avisen

8. oktober i Politiken ATS: Derfor skal du gå på biblioteket: *bibliotekarerne underholder med trylleskuespil, Bellmannviser, mudderbrydning m.m.*

- Selskabet ville gerne høre om det og eventuelt hvor det fandt sted?

8. oktober i Folketidende: Sonetten *På Skanderborg Station* af Søren Sørensen står at læse i Nykøbing Falster-avisen som Sophus Claussen i sin tid ejede. Claussens digt *Grave* om Bellmans og Heines gravminder indgår i digtet:

Jeg skrev om Bellman siden. I Claussens "Grave"

har min digter og hans "far" et minde der nok skal stå så længe verden står.

Note: I digtet *Stamtavle* angiver Claussen Heinrich Heine som sin poetiske far.

Svensk studentsang anno 1880

For tyve år siden tog digteren og Malmø-historikeren Bengt Liljenberg initiativ til at stifte Dansk-Svensk Forfatterselskab/ Dansk-Svenskt Författarsällskap. I disse

tyve år har selskabet afholdt litteraturhistoriske seminarer med en svensk og en dansk forfatter i konfrontation, og med centrum i Lund-Malmø-København var Ola Hansson-J.P. Jacobsen et naturligt emne i 2010, 150-året for Ola Hanssons fødsel. Det fejredes flere gange.

En søndag faldt jeg i en af Ola Hanssons bøger, *Dikter på vers och prosa från hemma och ute 1884-1901* (Sth. 1922), og heri fandt jeg nogle strofer som fangede mig:

*Över täpper i blom och axtung vång
och ängar i blomsteryra
vi sända en klingande fyrstämmig sång
fra fader Bellmans lyra.*

*På backen står kyrken, gammal och vit,
mitt bland de dödas vårdar;
där nedanför svetts i middagsplit
stora och myndiga gårdar.*

*Vi hålla i skuggan, grön och sval,
och mössorna svänga vi sälla
och sjunga i almdungens välvda sal
"Vila vid denna källa..."*

Digtet er 10. del af suiten *I katolskt högkvarter* og giver et glimt af lundensisk studenterliv o. 1880. For læsere af Johan Stenströms *Bellman levde på 1800-talet* er Ola Hanssons interesse for og kendskab til Bellman jo ingen nyhed, men det er altid spændende at finde spor af at nogen har delt ens optagethed og digtet om det.

I Dansk-Svensk Forfatterselskabs udgivelser er Bellman repræsenteret, bl.a. i antologien *Två sidor av samma sund* 1996 – her med *Danska kungen* – rime-ligt nok.

Søren Sørensen

Var det Bellmans musikinstrumenter ?

Sidste gang skrev jeg om musikinstrumenter, som vores digter helt sikkert spillede på. Denne gang vil jeg omtale en mandolin og en hummel fra Bellmans tid. På en forespørgsel til Scenkonstmuseet i Stockholm fik jeg et svar, hvori der stod, at jeg var velkommen til at besøge museet og se deres mandolin og hummel med tilknytning til Bellman. Fint, mandolinen kendte jeg, men humlen, det var noget nyt. Nå, men lad os begynde med mandolinen.

Den svenske personalhistoriker Marianne Nyström har omtalt mandolinen i sin bog *Citrinchen & porträtt* og nærmest kanoniseret, at den tilhørte familien Bellman. Der er tale om en meget smuk mandolin fremstillet hos Antonius Venaccia i Neapel 1791. På forsiden er in-

Mandolin fra Antonius Venaccias værksted i Neapel, 1791. Scenkonstmuseet i Stockholm

strumentet forsynet med en lidt itureven mærkat, hvorpå der med blæk er skrevet *Bellman*.

Mandolinen blev købt af Nordiska Museet på en auktion i Köln 1893 for 55 Mark. Katalogteksten siger: *Aus dem Besitz des schwedischen improvisators Karl Michael Bellman stammend*. Det var store dele af den norske juvelerer og rigmand Christian Hammers kunstsamling, der blev solgt ved denne lejlighed. Han boede i Stockholm, hvor han havde haft både et bibliotek og et museum til sin enorme samling på ikke mindre end 120.000 numre. Kunne han have erhvervet mandolinen fra familien Bellman? Marianne Nyström skriver om Bellmans hustru Lovisa: *Till den unge Hammer hade hun fått förtroende och utlovats att instrumentet skulle bevaras åt eftervärlden*. Dette er et udsagn uden dokumentation, og sandsynligheden for at instrumentet tilhørte Carl Michael er næsten udelukket. Nyström sikrer sig dog ved at skrive *unge Hammer*, for denne begyndte først at oprette sin kunstsamling i 1848, da han var 30 år gammel, et år efter den sidste i familien Bellman var død, nemlig Lovisa. En lille randbemærkning: Christian Hammer studerede ved Polyteknisk Lærestanstalt i København i 1838, hvor han knyttede et livslangt venskab med H.C. Ørsted.

Mandolinen blev fremstillet i Italien i 1791, og vor digter døde den 11. februar 1795. Muligheden for, at instrumentet kunne være nået til Sverige, inden Bellman døde, foreligger, men ikke, at Bellman brugte det. De sidste år var skjalden affældig. Ofte syg og sengeliggende (Nyström), og af samme grund ikke ef-

terspurgt til aftenselskaber i de bedre kredse. En mandolin som gave ville netop komme fra de velhavere, som nu ikke ønskede hans underholdning og af samme grund heller ikke havde nogen tilskyndelse til at yde en så generøs gestus. Gaven havde formentlig også været forgæves, da Bellmans økonomi lå i ruiner, og et musikinstrument, så smukt som dette, ville være blevet solgt omgående.

Instrumentet er ikke nødvendigvis et falsum. Der var jo på den tid flere, som bar navnet Bellman. Jeg kunne godt forestille mig, at Carl Michaels søn Adolph, som var medlem af selskabet Par Bricole, der netop dyrkede musik og sang, kunne have erhvervet den smukke mandolin og sirligt skrevet, som sandt var, navnet Bellman på instrumentet. Han, der handlede med silkestof, var netop kendt for sin udsøgte smag. Om han er blevet træt af mandolinen og givet den til sin mor, så hun kunne hænge den op til pynt på væggen, for senere at sælge den til unge Christian Hammer, det er umuligt at sige, men tanken er jo interessant.

Med humlen er det langt mere spændende. På nudansk hedder instrumentet en humle, men i gamle dage hed den en hummel, nøjagtigt som i Sverige. En hummel er en brætciter, som har været meget brugt i dansk, norsk og hollandsk folkemusik. I USA hedder instrumentet, der til stadighed er populært, Appalacian dulcimer, hvor dulcimer betyder *dulce melos* forstået som blid klang. Instrumentet er som oftest en aflang flad kasse med strengene udspændt på langs. En række melodistrengene er placeret tættest på musikeren og en række bordunstrengene længst væk. Instrumentet kan lægges på

et bord eller over knæene og strengene trykkes ned ovenfra, enten med fingrene eller en pind. Man stemmer instrumentet så melodisk åbent, at alle strengene kan trykkes ned tværshenover og derefter slås an på én gang. Musikeren/sangeren frembringer på denne måde en relativ harmonisk velklang, der kan bruges som akkompagnement til viser.

Har digtergeniet ejet dette instrument? Næppe, men som tidligere omtalt var han i slutningen af sit liv ikke efterspurgt i de bedre kredse, hvorfor han begyndte at underholde gæsterne på byens kroer, af hvilke der var temmelig mange, især de små og obskure. Eftersom han ikke ejede et musikinstrument, måtte han enten improvisere lydene eller låne et strengeinstrument, hvis der tilfældigvis var et i kroen. Humlen er et umådeligt robust musikinstrument, der samtidig er særdeles enkelt at spille på. Det passer godt til at have liggende under disken i en skænkstue. Carl Michael Bellman har med stor sandsynlighed spillet på humler til krounderholdning, og måske også på bemeldte hummel. Jeg kan forestille mig, at man på krostuen har noteret sig, at den tidligere så berømte Bellman spillede på instrumentet, som så hurtigt er blevet til Bellmans hummel. Bellman was here!

Hvad så med Danmark? Jo vi har jo jøden, der sad under det store egetræ overfor Kirsten Piils kilde og spillede på hummel i mere end 50 år. Han var født i Tyskland samme år som C.M. Bellman, altså i 1740 og kom til Danmark i 1780, hvor han prøvede at blive handelsmand i København, men endte med at sidde i en løvhytte på det, der dengang var Bakken. Foran sig havde han et bord, hvorpå

humlen kunne ligge, og i øvrigt var der en hat, en blikdåse og en flaske. År efter år sad han og sang sine morsomme, ofte let uartige sange som *Jetzt kommt, Hurra! der Doktor ja*. Alt imens han skar ansigter, rullede med øjnene og drejede parrykken rundt på hovedet for at understrege sine pointer. Hans kaldenavn var Michel, fætter Mikkel måske (Eiler Nystrøm), med efternavnet Levin. Hans rigtige fornavn opgiver han selv til Michas (1), som i virkeligheden er det jødiske navn Micha.

Som med Bellman er Michel Levin i litteraturen fejlagtigt blevet tillagt at kunne spille på mangfoldige instrumenter fra drejelire til violin. Det sandeste udsagn kommer nok fra historikeren Eiler Nystrøm i Bogen om offentlige forlystelser i Frederik VI's tid. Han skriver: *Michel Levin slog ufortrødent sin Hummel og Guitar og sang sine ikke altid høviske sange*. Ja også guitar spillede han sammen med sin assistent, der selv spillede violin, efter at hans kone var død. Fruen hed Ester Simon og optrådte sammen med sin mand indtil 1815, hvor hun døde. Jøden under træet døde selv i 1835, 94 år gammel. Han oplevede, at kong Frederik den 6. kom og lykønskede ham på hans 50 års jubilæumsdag.

Udover at Micha spillede hummel, så er han uhyre vigtig for os. Han er nemlig indirekte årsag til, at kendskabet og kærligheden til Bellman blev så udbredt i lyrikernes Danmark. Nå ja, måske var det snarere hans kones skyld, da hun fødte Anna, den yngste af en søskendeflok på fem i år 1800(1). Johanne Louise Heiberg skriver om hende i erindringsværket "Et Liv gjenoplevet i Erindringen". Ved

et tilfælde kom en fattig Jødepige i vort Hjem. Lykken havde vendt hende Ryggen ligesom os.

Tidspunktet er 1820, familien Pätges er kommet tilbage fra Ålborg, og ulykken, J.L.H. hentyder til, er, at hendes forældres hjem i København blev sprængt i stumper og stykker under verdens første terrorbombardement i 1807. Anna var godt nok fattig, men hvad hendes ulykke var, kan vi kun gisne om. Johanne skriver videre, at Anna sang med klar og ren røst en lang række af operaens arier og duetter. Hvor havde hun lært de mange operapartier? Med hendes fattige baggrund er der kun en mulighed: det Kongelige Teater.

Hendes barndomshjem lå ikke langt fra teatret, nemlig Naboløs nr. 2. Hun er sikkert kommet dagligt på teatret, og kan godt have assisteret sangerne som f.eks. påklæderske. På den måde ville hun have haft lejlighed til, at høre alle operaforestillingerne og derigennem lært sangpartierne udenad. Hun var så bekendt med operaerne, at hun indstuderede duetterne med søstre Hanne og Amalie.

De to søstre havde tidligere modtaget gratis danseundervisning af stabsoboist

Michel Levin: Oliemaleri af portrætmaleren Peder Madsen Faxøe (1761-1840) Gengives med tilladelse af fotografen Lennart Kont

J.F. Zangenberg i Ålborg, hvor han også underviste i dans. Når pigerne dansede, sang Anna til og roste dem altid for deres fremgang. Hun opførte sig i det hele taget overfor dem, som hvis de havde været hendes egne, skriver J.L.H. Så kom det afgørende øjeblik i Hanne Pätges liv.

11-strengt Hummel fra 1785. Scenkonstmuseet i Stockholm

Johanne skriver: *Denne Pige fattede først den Idee, at vi burde gaa til Theatret*. I 1821, med en anbefaling fra Zangenberg i lommen, tager den da 21 årige Anna den otte årige Hanne i den ene hånd og lillesøster Amalie i den anden, vandrer den korte vej fra det indre af København, Snarens Kvarter, til Hofteatret, hvor søstrene danser for solodanser Carl Dahlén, til optagelsesprøven for balletskolen.

Samme år blev familien Pätges teltholdere på Bakken, og fru Heiberg husker Michel Levin. *Saa snart han slog Accorden paa sin Cithar, strømmede Mængden altid sammen om ham*. Ja, Hanne blev til Johanne og gift med Johan Ludvig Heiberg. Han lærte hende i 1831 at synge Bellman, og hun kunne snart Bellman udenad. Fra 1832 dyrkede hr. og fru Heiberg, hvad de kaldte ”Bellmansomrene i

Hirschholm”. Lune sommerdage og aftener med blomsten af Danmarks lyrikere flokkende omkring sig. Her sang Johanne, mens Johan Ludvig akkompagnerede på sin guitar. Henrik Hertz var så begejstret, at han bad Johanne synge Bellman igen og igen, hvilket hun gjorde med glæde.

Se det var en rigtig historie, som H.C. Andersen kunne have skrevet. Ja, H.C. Andersen skrev faktisk om Michel Levin i historien O.T. Andre, som Adam Oehlenschläger og selvfølgelig Johan Ludvig Heiberg med flere, har digtet om ham. Så foruden at Michel Levin indirekte gjorde meget for Bellman, var han nok den mest berømte jøde i tiden, og så spillede han hummel. *Hwad Behagas*.

Georg Amsinck

Noter

(1) Dansk Demografisk Database. Folketællingen i København 1801.

Marianne Nyström, *Citrinchen & Porträtt*. Stockholm 1990.

Erik Henriques Bing, *Jøden under træet*, København 2011.

Tak til Marie Martens. Museumsinspektør og kurator for Musikmuseet i København.

**Sergel. III. til artiklen
Bellman for begyndere
S. 3 Elskov og barne-
pasning**

Indhold:

Leder - Årsmøde 2016 og kontingent
Per Olsen: *Bellman for begyndere, eller: 11 spørgsmål til professoren – og et Ps.*
Jesper Svenbro: Apollon og Dafne
Georg Amsinck: Fra bogmessen 2015
Georg Amsinck: Fredmansaftenen
Georg Amsinck: Sophus Claussen og Carl Michael Bellman
Smånyt
Søren Sørensen: Svensk studentsang anno 1880
Georg Amsinck: Var det Bellmans musikinstrumenter?

På grund af sygdom har Henrik Vinterberg trukket sig fra styrelsen; vi ønsker ham god bedring.

Forsiden: Per Carlsen: *Bacchus* 2001
Fotos af Georg T. Amsinck
Jean-Honoré Fragonard (1732-1806): *Mytologisk maleri 1753*
William Hogarth (1697-1764): *En skøges livsløb 1731. Bellman har skrevet digte om Hogarths grafik*
Johan Tobias Sergel (1740-1814): *El-skov og barnepasning*

SALG AF BØGER:

Skrifter udgivet af SBiD: Alle gratis for medlemmer så længe oplag haves:
Jens Kr. Andersen: *Bellman og de danske guldalderdigtere*
Søren Sørensen: *Danske Bellmaniana*
Torben Krogh m.fl.: *Bellman og Danmark*
Jens Lund m.fl.: *Bellman i Billed og Digt 2011* 348 kr.
Hans Lundsteen: *C. M. Bellmans salmer*
Lars Huldén & Jennie Nell: *Carl Michael Bellmans liv og værk*
Salg af CD og DVD
Erik Harbo m.fl.: *Bellman i Kbh. Bymuseums Havesal* (udg. 2012) dvd specialpris 80 kr.

Selskabet Bellman i Danmark

Formand: forfatteren Søren Sørensen
Næstformand: lektor, mag.art. Per Olsen
Sekretær: billedhuggeren Karen Norden-toft
Kassemester: pens. Geert E. Petersen
Styrelsesmedlemmerne
Civiløkonom Georg Teddy Amsinck
Komponisten Henrik Bøggild
Skuespilleren Jarl Forsman
Operasanger Erik Harbo
Bioanalytiker Dorte K. Jepsen
Gymnasielærer Randi Larsen
Visesanger Alex Pedersen
Tilknyttet styrelsen
Advokat Claus Arup
Ambassadesekretær Niklas Eriksson
Skuespilleren Nis Bank-Mikkelsen
Udgiver: Selskabet Bellman i Danmark, adr.: c/o Ellekrogen 28, 2950 Vedbæk
kirsoeren@pc.dk
Hjemmeside: www.bellman.dk
Redaktion: Georg Teddy Amsinck og Søren Sørensen (ansv.)
Layout og tryk: Erik Harbo Redaktionsudvalg: Selskabets styrelse
Eftertryk er velkomne mod kildeangivelse
ISSN 0909-7732

Erik Harbo: *Bellman om kroer, kvinder og Karons båd* (17 numre) Kun på MC kasette 80 kr.
Bengt Ole Lindberg: *Balladen om Ulla* 80 kr.
Andre bøger:
Beiträge zu Bellman, Heft 1: 2001 50 kr.
I. Simonsson: *Bellmans värld –* 100 kr.
Søren Sørensen: *Skoel, bette pieger* 50 kr.
Søren Sørensens *Bellmanroman "Sisyphos i Slotsvagten"* 75 kr.
Medlemspriser. Forsendelsesomkostninger betales af medlemmet.
Henvendelse til Ole Simonsen, Bringetoften 33 3500 Værløse tlf. 4497 6059
olesim@post.tele.dk